

Folketingets Europaudvalg og Arbejdsmarkedsudvalg

Christiansborg, den 20. september 2001

EU-konsulenten

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Den europæiske beskæftigelsesproces - årlig evaluering og revision under det danske formandskab

Resumé

Kommissionen har den 12. september 2001 fremlagt den såkaldte "beskæftigelses-pakke": Pakken er den sidste inden hele beskæftigelsesprocessen skal revideres i efteråret 2002. En revision, som skal ske under det danske formandskab. Fra dansk side vil der derfor være stor mulighed for at få indflydelse på, hvordan EU's kommende beskæftigelsesstrategi kommer til at se ud, når man er opmærksom herpå. Noter beskriver kort indholdet af dette års beskæftigelsespakke. Dernæst gives en kort redegørelse for den kommende revision.

Baggrund

Siden midten af 1990'erne har beskæftigelsen stået øverst på den politiske dagsorden i EU. Det Europæiske Råd har således vedtaget tre processer til fremme af vækst og beskæftigelse i EU¹.

Beskæftigelsesprocessen har hjemmel i Traktatens artikel 128². Der er tale om en proces og strategi, der fastlægges på EU-niveau, men hvor udmøntningen og gennemførelsen er national kompetence, dvs. den såkaldte "åbne koordinationsmetode"³.

¹ De tre processer er opkaldt efter det sted, hvor de blev vedtaget: 1. Luxembourg-processen fra 1997, som vedrører samordning af landenes beskæftigelsesstrategier (også kaldet Beskæftigelsesprocessen), 2. Cardiff-processen fra 1998, som vedrører fremme af strukturreformer på produkt- og kapitalmarkederne samt 3. Køln-processen fra 1999, som vedrører dialog om makroøkonomi (finans- og pengepolitik samt lønudvikling – Den Europæiske Centralbank deltager).

² Beskæftigelseskapitlet (artikel 125-130) blev på dansk initiativ indarbejdet under regeringskonferencen om Amsterdamtraktaten.

³ Processen indeholder en række tiltag i kronologisk rækkefølge: først udarbejdes (af Kommissionen) og vedtages (af Rådet) årets retningslinier for beskæftigelse. Retningslinierne indeholder politisk bindende mål for landenes regeringer for deres nationale indsats til fremme af beskæftigelsen. Dernæst udarbejder de enkelte lande deres nationale handlingsplaner for beskæftigelse. Så undersøger og evaluerer Kommissionen handlingsplanerne. På baggrund heraf kommer Kommissionen med et udkast til en rapport om situationen i EU og medlemslandene. Samtidig kommer Kommissionens med dels forslag til retningslinier for det kommende år, dels forslag til henstillinger til medlemslandene på områder, hvor medlemslandene ikke har gjort det godt nok. Begge forslag skal vedtages af

Indholdet i årets beskæftigelsespakke

Fællesrapporten 2001⁴

Den overordnede konklusion er, at år 2000 har været det bedste år siden den fælles beskæftigelsesstrategi blev sat i gang. Der blev i 2000 skabt 3 mio. nye jobs i EU. Erhvervsfrekvensen steg fra 62,3 pct. til 63,3 pct. af befolkningen og arbejdsløsheden faldt fra 9,2 pct. til 8,2 pct. Antallet af ledige faldt med 1,5 mio.

Der er dog stadig problemer: Ungdomsarbejdsløsheden er høj: 16,3 pct. af de erhvervsvaktive unge er uden arbejde og kun 37,7 pct. af de 55-64 årige er i arbejde. Kommissionen advarer mod at lade den forventede økonomiske afmatning føre til politisk afmatning og opfordrer medlemslandene til at holde fast, så de europæiske arbejdsmarkeder fortsat reformeres.

Henstillingerne⁵

Kommissionen foreslår i alt 58 henstillinger til medlemslandene. Danmark har de forgående år fået tre henstillinger om henholdsvis behov for at øge arbejdskraftudbuddet (herunder reform af efterlønsordningen), behov for at lette skattetrykket for lavt lønnede samt behov for bedre ligestilling.

Danmark får sammen med Holland det færreste antal henstillinger i år, nemlig 2. De øvrige lande får mellem tre og fem henstillinger hver. Henstillingerne til Danmark går på:

- 1) behov for at lette skattetrykket på arbejde, specielt gennem lavere skattetryk for lavt- og mellemlønnede, samt
- 2) behov for at øge udbuddet af arbejdskraft og deltagelse på arbejdsmarkedet, specielt gennem udvikling af et arbejdsmarked for alle og bedre integration.

Beskæftigelsesretningslinjerne for 2002⁶

Kommissionen stiller kun forslag til meget små ændringer i beskæftigelsesretningslinjerne. De vigtigste ændringer er resultat af Det Europæiske Råds møde i

Rådet.

⁴ Kom(2201) 438 end. udgave af 12. september 2001

⁵ Kom(2001) 512 end. udgave af 12. september 2001

⁶ Kom(2001) 511 end. udgave af 12. september 2001

Stockholm i marts 2001. Der er således kommet en tværgående målsætning om kvalitet i arbejdet. Der er ligeledes kommet (midtvejs)mål for erhvervsfrekvenserne og en revideret retningslinje om behovet for at fremme arbejdstagerne fri bevægelighed i EU. Endelig er retningslinjen om ligeløn styrket, fordi der ikke er sket store nok fremskridt på dette område.

Beskæftigelsespakken skal nu præsenteres i Rådet af arbejds- og socialministre i oktober 2001, hvorefter den vil blive forhandlet i samme Råd med henblik på politisk beslutning i november/december 2001. Økonomiministrene diskuterer også pakken, da beskæftigelsesprocessen i henhold til traktaten skal koordineres i forhold til de overordnede økonomiske retningslinjer.

Den kommende revision af beskæftigelsesprocessen.

Beskæftigelsesprocessen blev sat i gang i efteråret 1997 på et ekstraordinært møde i det Europæiske Råd. Processen løber over fem år (fra 1997-2002) og skal derfor evalueres og fornyes under det danske formandskab i efteråret 2002.

Forberedelsen til evalueringen forventes at bestå i en evalueringsrapport om erfaringerne med beskæftigelsesprocessen. Formentlig vil den indgå som en del af Fællesrapporten (som udarbejdes i maj-juli 2002). Samtidig vil Kommissionen ifølge artikel 128 være forpligtiget til at fremlægge en beskæftigelsespakke i efteråret 2002, herunder forslag til retningslinjer for 2003 og henstillinger. Behandlingen i Rådet skal føre frem til en beslutning på det Europæiske Råds møde i København i december 2002.

Selvom det endnu er usikkert at sige, hvilket indhold revisionen kommer til at få, skal man være opmærksom på, at arbejdet med revisionen allerede er gået i gang i Kommissionen. Revisionens indhold defineres således til en vis grad allerede inden det danske formandskab.

Da Danmark skal lede forhandlingerne i Rådet, har Danmark selvfølgelig gode muligheder for at få indflydelse på revisionen på dette tidspunkt. Endnu vigtigere er det måske, at Danmark qua sit kommende formandskab også har mulighed for at få indflydelse allerede i den fase, hvor revisionen defineres (det vil sige fra nu og til juli 2002), når man er opmærksom herpå.

Med venlig hilsen
Vibeke Sylvest